

Shall

NATIONAL LIBRARY OF MEDICINE
Bethesda, Maryland

**In pustulas malas mor-
bū quē malum de frācia
vulgus appellat que sūt**

de genere formicarū: Salubre ꝑ filii doctoris Lōradi
Schellig heydelbergenꝑ illustrissimū clemētissimūq;
ꝑncipis Philippi Comitis rhēni palatini bavarie du-
cis et electoris ꝑbifici sui expertissimi.

Epistola.

Jacobus vimpbelingus Sletstattenſis lectori ſalutē. Quan-
uis iuſta dei ſeueritas ſiue ppter horrendā z olim inauditam
blaſphemias: ſiue ppter ſpurciſſimū (quod inualuit) adulteriū
aut cetera peccata. p ſydez flurus aliasq; cauſas morbu quen-
dā quē noſtra tēpeſtate inſubres in patriā ſuā gallos inuexiſ-
ſe lamentant: nō qdem (vt vulgus opinat) noui: ſz ſupioribus
annis tam viſū qz egerime ppeſſum noſtro ſeculo teris immi-
ſit. vt ſic miſeros mortales rectiſſime ppter iniquitatē corripiat
ex ſolita tamē pietate et infinita clemētia rebus a ſe cōditis ab-
ſtrufas vires indidit qbus peccatori iuſtas penas expro (poſt
habitis p̄cipue flagicijs) huāna viciffim iuſticia feliciter opem
ferre poſſit: vt miſericordia iudiciū ſup exaltet. z vnde vulnus eſt
ortū inde p̄deat z medela: hac ſpe bona fretus. L. S. P. me-
dicinaz doctoz egreſſi. vt clariffimo pientiffimoq; p̄cipi ſuo
Philippo Lo. rbe. palatino morē gerezet: atqz ex fraternā xp̄ia
naqz charitate p̄tio cuiqz p̄ſuleret: tū pp̄iis inuētis: tū ex pro-
batiſſimis antiq̄ſſimisqz medicinaz p̄feſſozib^o ſicut ap̄is argu-
mētōſa operoſiſſime p̄geſſit quicqd ad hui^o morbi p̄uētoez cu-
rāq; amnere videt. Deſcripfit etenī quenā ſit hec paſſio: qbus
cauſis oriat: q̄ via intercludi poſſit et euitari: Preſeruans ſiqdē
effinxit regimē in q̄ aperte demōſtrat quibus ſit vtendū rebus.
et q̄ ſint cauēda vt hec lurida peſtis etiugiat. Quā deniqz rōez
aeris: cibi et potus: ſomni z vigilię: motus z q̄tis. inanitōis re-
pletōisqz h̄re debeam^o: q̄qz affectus z p̄turbatōes ab animo
ſint excludende: Nec opis venericiz balneaz oblit^o eſt: Adiecit
inſup curatiuū ſanatiuūqz regimē: moderateqz z ſalubris diete
ordiatiffimū tenorē ad res ſingulas q̄s paulo ante meminim^o
accōmodatū: neqz potōez neqz cyrurgā ip̄az ſilētio p̄terijt: Du-
plici huic p̄ſuatiuo ac curatiuo regimi. medicine plurime ſim-
plices atqz p̄poſite. neceſſarieqz z ad eḡitudinē hāc curandam
idonee. ſcōz vtrāqz medicie p̄c̄ iuoferte ſūt. At ſo regimē ip̄m
nō in p̄nti ſolū lāguore vtile ē z neceſſariū. vep̄tā a mltis va-
riſq; alijs valetudib^o p̄ſuadi z curadi doctrinā aſſert ſalutare:
Quā tu cū leticia ſuſcipe lector. Lōzado iugiter gr̄as habitur^o
imortales. deūqz b̄ndicito q̄ hāc p̄tātē dedit hoib^o a q̄ ois ē me-
dela. Nā z de terza medicinā creauit aliſſim^o medicū qz bono
rari p̄cepit Vale.

Alp. 16 argumenta

Consiliū breue p̄tra malas pustulas
Que iam apparēt in diuersis regionib⁹: in vtroq; homi-
nū sexu.

As pustulas voco ma.

b las: nam cōtagiose sunt: saltē p̄ contactū immediate
vel mediate: Et etiā q̄a de humoribus sunt malis vt
infra: Et sc̄dm auicennam sunt de genere formicaz:

Nā sc̄dm eū om̄e apostema in cute ambulatiuū: latitudinē nō
h̄is sc̄; multā est formica. Et he pustule ambulāt in cute p̄ totū
corpus: q̄d vilis offidit. Ergo sunt de genere formicaz. ¶ Et ois
formica aut ē ex colera sola: aut ex colera mixta cū alijs humo-
ribus. Si ex colera sola: B̄ est dupliciter. vel ex colera naturali: z
sic est formica absoluta ambulatiua: vel ex colera nō naturali p̄
adustionē: et sic erit formica corrosiua. Si ex colera mixta cum
alijs humorib⁹. z sic erit formica miliaris: que B̄ se habet sp̄s
pl̄es: iuxta variā humorū p̄positiōem cū colera: vt in p̄nti iam va-
rie formicaz apparent sp̄s. Et p̄f̄ini in duplici he pustule ap-
parēt d̄ra. Nā quedā sunt in radice late: et paulatim subtiliā
do p̄cedūt in longū atq; rotundū vsq; in cuspidē: in q̄ vesicula
vel crustula apparet: que sc̄dm auic. thululle vocant: idest ver-
rucales formice: Quedā sunt q̄ h̄nt radicē parū ac strictā: z p̄
cedūt in sua eleuatōe in longū z rotundū vsq; ad caput grossū
radice: etiā cū crustula vel vesicula: Et sunt ambulatiue vt vera
formica: Et he sc̄dm auicē. vocantur acrubaurod idest porales
formice: Nō q̄ sint porri vel verruce: sed his sunt similes sc̄dm
figurā z quantitātē. Et sc̄dm guidonē de caulbiaco: et petrū de
argelata vocant ficales et botrales. q̄a quemadmodū ficus et
betri fruti apparentes. Verum de nominibus non est curādum
cum res ip̄a sit nota. ¶ Siunt aut̄ he pustule ex colera nō natu-
rali: alijs humoribus corruptis putridis adustis adiunctis. Ut
flegmate melancolia z sanguine grosso corrupto: ideo tardio-
ris sunt resolutōnis et cure: Et raro simplicia apparent aposte-
mata: sed vt plurimū sunt p̄posita ex diuersis hu. Verum B̄ etiā
tempore cum alijs pustulis multiplicat formica miliaris. Et est
pustula vel pustule plures. et apparent in principio in colore
et quāritate grani milij. et cum minore citrinitate. q̄a fiunt ex co-
lera mixta cum flegmate: vel melancolia. Et ist̄ e magis p̄tinent
inius p̄pter grossitiē materie et sunt cū mioze inflammatōe .pp.

ter flegma admixtū z sunt tardioris resolutionis ratione grossioris materie: et si ea a duratur materia ceteris erūt formicis peiores icorrodendo: z aliquādo et bis plures in vnā coniungunt et faciūt vlcus putridū corrosiuū cure difficilis. ¶ Et i diuersis corporibus horū humorū apparet diuersa p̄mixtio: et p̄pter multitudinē horū humorū: z eorū ebullitiōē in diuersis locis: et etiam p̄pter fortitudinē virtutis expellētis multiplicat̄ i corpore iste pustule. z apparēt a principio cū aliqua citrinitate postea cū quodam colore obscuro. Et sunt cū ardore punctura z virulencia fetida z sentiūt infecti in principio dolorē capitis. z magnā grauedinē: z dolorem in mēbris: maxie in brachijs z cruribus: z sudores habēt copiosos satis fetidos. z somnū grauem cūz vigilijs multis. ¶ Harū pustularū cause sunt triplices. primitiua scz añcedēs: z iuncta Causa primitiua est aer nimis calidus hūiores adurens: z ad superficiem carnis z cutis trahens: Aut aer nimis frigidus hūiores congelās z adunās: z sic ad putredinem disponens: Aut aer nimis hūidus hūiores putrescere faciēs: cū ipa hūiditas mater sit putredinis: aut aer nimis ficcus: hū. cūz caliditate acutos z adustos reddēs: z etiā aliquod nūc supcelestē: quod ē influxus astroz ebullitiōē in humoribus causans: Etiā cibaria hūores putrescibiles acutos z adustos generātia: z motus z exercitia forcia inordinata post comestiones immediate facta: in corpore hūoribus repleto disponūt ad hūorū corruptionē. Nec omnia harū possunt esse pustularū causa primitiua: Causa añcedens sunt hūores adusti acuti putrefacti iam in humano corpore multiplicari: Causa coniuncta sunt isti hūores iam multiplicati z incuneati insuperficie carnis z cutis iam pustulas causas.

Arum pustularū p̄siliū duplici

b perficitur regimine scz p̄seruatiuo z curatiuo. ¶ Regimen p̄seruatiuū existit indebita administratione sex rerum non naturalium: que p̄tendit q̄ materia harū pustularum non generetur: z generata quomodo expellatur

De aere

Aer multum calidus est vitandus: quia humores adurit: z ad putredinem disponit: z ad carnis z cutis superficiem trahit. Et etiam aer multum frigidus: humores enim conculcat z coartat

et sic ad putredinem aptat .z vitandus est aer multū humidus fetidus z paludinosus. quia sicut caliditas est putredinis pater ita humiditas mater . et etiam aer multum ficcus est vitandus quia cū caliditate reddit humores acutos z adustos. qui hauri pustulaz sunt causa. Maxie vitāndus est aer veniens ab infectis. z etiā habitacio z mora cum eis. z omnia illa que a corporibus eorum sunt tacta. ¶ Eligendus est aer temperatus parū ad frigidum declinans. Et si nō est talis naturaliter. rectificetur cū rebus odoriferis caldis vel frigidis iuxta tempus z rei dispositionem. ¶ Vestes z alia que in vsu sunt in cista vel capsula cum rebus odoriferis temperatis aromatizentur.

De cibo

Nunc vitanda est omnis repletio etiā cibarioꝝ bonos generātiū humores. quia nunc multitudo humorū in corporibus mala est . Ideo tenui conuenit vti diēta. que in cōplexione calida parum declinet ad frigidum z humidum. z in aliis ad temperamentum. ¶ Multitudo ferculoꝝ in eadem mensa est vitanda. maxime eoz que inter se in substantia z pplexione sunt multū diuersa que z in digestionē erunt diuersa indez mali generantur hu. vnde male z diuerse multiplicantur egritudines. Quare non laudantur carnes z pisces in eadez mensa comesti. nec lac z pisces. nec lac z vinum simul sumpta. nec cascus z pisces. z sic de multis alijs. ¶ Vitanda sunt cibaria acutos generantia hu. adustos grossos ac putrescibiles. vt cepe alliuꝝ porum sinapiū eruca. oia multum salsa. omnes species aromaticę multum calide. z dulcia. que in calida pplexiōe faciliter in coleram pvertuntur. z multum pinguta vitanda sunt. Et butirum z oleum quando supercalefiunt in frigidio nocent multum. quia in naturam sulfuris conuertuntur. ¶ Caro omniū animalium indecrepita etate existencium maxime eoz. que calide z sicce sunt pplexiōis vitanda est. Caro bouum. vaccarū . leporum ceruozum antiquoz z porcozum fallita vel non fallita. z caro suffumigata. z omniū auium in aquis degencium. he omnes dure sunt digestionis. grossum z melancolicum generant sanguinē. Caro p assatiōez multum exiccata. pferetim eius crusta. z caro frixa est vitanda Et sanguis in via cibi qualitercunq; pparatur vitetur. Nā sanguis propria exiens vasa a sua cito alteratur natura: sicut lac z sperma. ¶ Carnes sint edoz vituloꝝ agnorū non parui vicinorum. carnes tbauroꝝ iuuenū mutonū. lepoꝝ caprioloꝝ ceruozū

iuuenum pinguium. nō tamen sint in frequenti vsu. quia sang.
generant melacolicum. ¶ Exuolatilibus sint carnes pullos gal
linarū caponū iuuenū perdicū fastianorū z aliarū auium in nemo
ribus z pratis degentiū. ¶ Caro elixa melior pro nunc est car
ne multum assata z ericcata. ¶ Carnes pparari possunt in esta
te cum aceto passulato nō multū forti. vel cum agresta vel vino
berberis. vel alijs rebus frigidis z acetosis. Hyemis tēpore cuz
aceto nō forti. z speciebus tēperatis. nō multū calidis. Sic z ea
rundem carniū brodia pparari possunt. ¶ Lac cum sit facilis
corruptionis cū alijs nō est sumendū cibus. sed cui placet z qui
assuetus est eo vri. sumat bonū haustuꝝ calidū de eo mane per
tres horas ante cibū. imponendo modicū de sale vel zuccaro.
¶ Caseus multum vetus z salsus dure est digestionis. parum
nutrit corruptū generat humores: q̄re vitandus. Sit ergo case⁹
medi⁹ inter nouū z veterē. inter mollem z durum. nō leuis sed
ponderosus. paz salsus. butiro non priuatus. Brodii ex bono
caseo pparatū conceditur. Alia vero cibaria ex caseo facta sunt
minus sana. ¶ Oua frisa. z oua p assationem multū indurata
z oua venti sunt vitanda. Gallinarum oua elixa tremula vel in
aqua fracta sunt bona. z si nunc cuz a gresta sumuntur sunt me
liora. ¶ Pisces z caseus simul sumpti sunt insani (vt supra) qz
ad colicam disponunt passionem. ¶ Frequens vsus pisciū non
squamosorum viscosorum de aqua fetida paludiosa captorū
est insanus. etiam pisces multum saliti z suffumigati sunt vitā
di. ¶ Pisces meliores sunt squamosi non valde magni. quorū
caro alba frāgibilis z nō viscosa est. nec multū grossa. sed sub
tilis. non multū mollis. sed sufficientis duricie. Et sint pisces
ex aqua recentī petrosa que est in motu capti. Nam de quanto
aqua est mobilior de tanto eius pisces sunt meliores. Pisces
enuiscerati cum sale aspergantur. vt ab eis viscositas remoueat.
postea cū vino et aceto elixentur. vel cū bonis et tempatis ppa
entur speciebus. aut alijs modis coquantur vt eorū requirit na
tura. Assati pisces bene nutriunt. sed tarde de stomacho de
cendunt. quare cū s̄n̄sibere sumendi sunt Et ex piscibus lau
das trutta timulus lucius parca tremulus menula pressa carpo
etiam alii p̄scriptas habentes conditiones. Laneri dure sunt
digestionis. sed multi nutrimenti et vaporosi. frequens tamē eo
rum vsus est insanus. Olei seu butiri vsus sit in parua q̄ntita
te. et nō nisi p condimēto. Et q̄ndo supcalefiunt (vt dictum est)

in frigiditate sunt mala multū. quia in naturā sulfuris p̄uertuntur.
Ex oleis laudatur oleū amigdalay dulciū oleū sisaminū oleū
um oliuay nō vltime maturarū. quod est vnius anni vel parum
vltra. Oleum nucuz est vitādū. quia capiti gutturi et pectori
est nociuū. Mult⁹ et frequēs vsus zucari vitetur quia opila-
tionē generat. ⁊ in colericis et febricitantibus incolerā p̄uertit.
sic et mellis vsus nocet. quia inflat et in calidis in colerā p̄uertit.
Aqua zucī vel mellis cū artificialiter et bene p̄ficitur inter ce-
teras laudabiles eius vtutes est etiā abstersiua lenitiua parciū
gutturis ⁊ pectoris. ideo multum intussi laudatur. Ab omni-
bus q̄si fructibus abstinendū est. quia malos ⁊ putrescibiles ge-
nerāt hūiores. ⁊ vaporibus caput replent. vt cerasa pruna bene
matura mora celsi matura fraga p̄fica crisomilla ficus dactili.
pira ⁊ poma huius anni. quia a vermibus sunt p̄forata. ⁊ etiam
cito putrescunt. Omnes deniq̄ fructus oleaginosi sunt vitādū
quia dure digestionis ⁊ stomachum ledūt. Vta medicine
(non nutrimenti) scz ad sitim ⁊ calorem nō naturalem exting-
uendū post laborem. ⁊ ad refrigerādum sanguinis feruorem. ⁊
ad reprimēdū colere acumen. ⁊ ad excitandū appetitū licet sto-
machū habentibus calidū vt ante cibū fructibus frigidis ace-
tosis. Vt ribes berberis cerasa acetosa granata acetosa ⁊ muza
poma azancia pruna mora celsi nō ex toto matura Fructuum
ventrem leniēciū (Ut sunt pruna damascena mora celsi p̄fica
matura cerasa dulcia poma dulcia vte melones ⁊c) vsus ē ma-
ioris nocumētū i generādo putrescibiles ⁊ malos hūiores q̄ iu-
uantū eoz i leniēdo q̄re ab eis nūc ē abstinēdū. ⁊ maxie a ficu-
bus ⁊ dactilibus. quia aduicim malos mouēt hūiores. ⁊ pruritū sca-
biē ⁊ pediculos multiplicāt. ⁊ sudare faciūt. verū cuz amigdalīs
dulcibus ⁊ nucibus minus sunt mali. Fructus stipici vt p̄za
coctana sumpta añ cibū vētrem p̄strigūt. post cibum laxant cō-
primēdo cibū. Frequēs tamē eoz vsus colicā ⁊ dolorē iunctura-
rū generat. Et cruda gutturi ⁊ pectori nocēt. Meliora sunt cocta
post comestione cū coriādro feniculo vl carui sumpta. Rep̄mūt
enim vapores ad caput ascendentes os stomachi claudendo.
Que albe mature meliores sunt. ⁊ sint collecte p̄ tres vl qua-
tuor dies añquā comedantur. verū ventrem laxant inflant. ⁊
vesice nocent. propter crudū quē generāt hūiorem Que passē
cū arillis comeste stomachū ⁊ epar p̄fortāt. ⁊ opilationē remo-
uēt. Sine arillis vero comeste ventrem laxant. ⁊ sunt sane ante

vel post cibū sumpte. Passule sunt boni nutrimenti quocunq;
 modo sumant. qñ ante cibū sumunt pectori stomacho inte-
 nis z singulariter epati ppetit. Amigdale cū succaro com-
 te vl' recentes. vl' in aqua remollite qñ digerunt p sunt pectori
 z dant bonū nutrimentū. Pinee confecte p sunt pectori cere-
 bro neruis z impinguant. Auellane parū torrefacte. vel cum
 succaro cōfecte p sunt cerebro z epati Auces cū amigdalīs
 comeste sunt tyriaca pisciū. z viridesunt minus male. Au-
 ces pdite cū boni z imperatis speciebus pforant stomachū.
 z p sunt gutturi pferim succus eaz. Auces cū ficibus z ru-
 ta z modico sale añ cibū comeste sunt ptra omē venenū tyriaca
 Leguminū corpora sunt vitanda. quia inflant z capiti nocēt.
 san. grossum z melancolicū generant maxime lentes fabe pife
 Multus vsus tritici spelte siliginis cū lacte vel sine lacte est
 vitādus. quia flegmaticos z viscosos generat hūiores qui ad or-
 pilationē z calculū pparāt. Ulex certoz leguminū brodia pro-
 sum. vt pisaz cicez. sunt enī vētris subductiua. depilatiua. z vri-
 ne puocatiua. pferim cū radicibus petrosilini vl' speciebz tēpe-
 ratis pparata Fercula ex ordeo pparata laudant a medicis p
 ceteris granis. z fercula etiā ex riso auena vl' milio pparata cū
 bono brodio vl' lacte amigdalarū valēt. Omnia olera cruda
 coctis min⁹ sunt sana. Olera pueniētia possunt esse spinacia
 atriplex endiuia lactuca borago buglossa z cum bonis brodijs
 vl' lacte amigdalaz pparari debent. Olera icomestione pce-
 dāt cetera fercula. Brodiū caulii z blete ventrē laxāt sed sub-
 stātia eoz paz nutrit. z san. melicū z acutū generat qre eozum
 substātia nō laudat. Caloris tpe ad extingūendū sitim z ad ex-
 citādū appetitū licz hñtib⁹ stomachū nō frigidū vri p modū sa-
 laticij i pncipio cene i pua qñtitate o lactuca endiuia portulaca
 cicorea boragine buglossa lupulo scabiosa acetosa. z nūc mul-
 tū varet fum⁹ terre paz coctus comestus cū aceto nō forti modi-
 co sale z oleo. Et iam in maio. san. a materia adusta acuta z sal-
 sa purgando succus fumi terre. z absinthij cum lacte caprino vl'
 vaccio calido sumpti mane multū laudant ita vt sint succi fumi
 terre z. ii. absinthij z i lactis z iij vsq; ad z iij vl' z v. plus vel mi-
 nus iuxta dispositionem accipientis. Raphanus est vitā-
 dñs. quia stomacho nocet. caput vaporibus replet. ideo oculos
 ledit z acutos humores generat.

Rape meliores sunt dulces subtilis corticis z iter radices plus

nutriunt: sed inflant z eaz inflatio erit minor ouz aqua fetida
 sepe abluunt: visum pfortat stomacho z siccis intestinis pferu
 cocte cu brodijs bonaz carniun: vel cum butiro: ideo eaz vsus
 non oio inuilis erit. ¶ Rapunzuloz al's locustaz vsus non in
 satus est: No generant cu malos huores. Crudi tamen minus
 sunt sani. ¶ Pastiaze naponese carotbe sunt dure digestionis
 pauci nutrimeti qre via cibi minus sunt viles. ¶ Fungi z boleti
 vitadi sunt quocunq; etiã pparentur modo. quia malos gene
 rant huores: z sic malos causant morbos cu pessimis accidenti
 bus. ¶ Sapoze z false de quanto plus a temperamento distant.
 vel a natura cibi z potus de tanto minus est de eis sumendum
 siue sint calide siue frigide. ¶ Salse vl' sapoze tpe calozis sint
 ex succis frigidis. vt acetosa lactuca alleluia summitate vel pre
 pucijs vitis. ex vino berberis. vino granatoz acetosorum. succo
 pomi arancie agresta vel aceto non forti passulato id est decoc
 tionis passulaz. Ita accipe aceti lb j passularu 3 j. coquantur si
 mul parum. fiat colatura. z acetu ad comunem seruetur vsum.
 ¶ Aceti vsus multum fortis vitetur. quia stomacho epati ner
 uis z matrici nocet. z corpus extenuat. ¶ Predictis succis pfi
 ciendo salsam potes addere succaz puluerem cinamomi vl' zin
 ziberis. ¶ Tempore hyemis possunt sapoze z false fieri excin
 namomo succaro z modico croco cu bono vino. addedo vt pla
 cet de zinzib vl' galaga vl' nucemuscata modicus. ¶ Vitandus
 est panis multu vetus. nouus calidus azimus non fermentatus
 a fure oio spoliatus. z panis adustus. z psertim crusta eius.
 ¶ Panis fit de farina boni mudi frumeti fermentatus. deceter
 fallitus vnus vl' duoz diez. ¶ Omeztio sine appetitu. z appe
 titus sine pmeztione nocet. ¶ Presente iaz naturali i stomacho
 fame. sine mora notabili. cibus est sumendus. no ad saturitate. sed
 cu aliquali appetitu ad cibum est abstinendu. ¶ In presenti di
 spositione. (vt supra.) tenuis conuenit dieta. que in estate paz
 declinet ad frigidum z huudum in hyeme vero fit temperata.

De potu

Vitandum est vinum nouum: multum vetus. vel multum forte:
 quia generat humores acutos. ¶ Uina nigra. grossa. dulcia. vi
 na cocta. vina pendula. vina corrupta vitanda sunt. quia opilati
 ones in interioribus generant. ¶ Et omnis potus multum ha
 bens de melle. z vsus ceruise noue est vitandus. ¶ Aqua cru
 da turbida aqua mali saporis vitetur.

¶ Vinū fit inter nouū et vetus mediū. B̄ est vnus anni. vel anni cū dimidio. vel parū vltra. Sit albū clar. vel aurei coloris. q̄ apud medicos rubeus dicit̄. Et si fuerit forte lymphetur prius cū aqua cocta p. ij. vel. iij. horas.

¶ Vina fortia multū. vel vina artificialiter cū rebus aromaticis calidis p̄fecta. que via medicine p̄ mēbroz̄ z̄ virtutis cōfortatōe sumunt̄: debent sumi: nō in magna q̄ntitate. a principio prandij vel cene. nō vacuo in stomacho. Sed modico cibo p̄cedente. ¶ Potus cū cibo est sumēdus. ita vt nūc paz̄ comedat̄. z̄ postea parū bibat̄. ita vt cibi z̄ potus bona fiat p̄mixtio. ¶ Et pot̄ nō sit in magna quāttate ita vt cibus in stomacho fluctuet.

¶ Potus etiā p̄t esse aqua ordei. aqua zuccari. aqua mellis modicū in de melle h̄ns. Vel lac amigdalaz̄ cū aqua ordei factuz̄. Vel iulep viol̄ cū multa aqua. vel aqua mastic. vel aqua calibitata. vbi nō esset v̄tris stipticitas. vel aqua decoctōis cinamōi. Et tpe caloris sexum capnū incōfuetis vtilis est potus. p̄sertim in p̄senti dispositōe.

De Motu et quiete.

¶ Post cibi z̄ pot̄ refectionem immediate a forti exercitio z̄ inordinato motu abstinendū est. q̄a caput vaporib̄ replet. z̄ p̄fectā impedit digestiōem. ¶ Corpore existēte pleno bonis vel malis hūozib̄. vitādū est forte exercitio. z̄ ois iordinat̄ mot̄. qui cor̄pori toti vel partibus eius infert laborē idest dolorē. q̄a p̄parat ad febres apostemata pustulas. scabiē. pruritū. iūcturaz̄ dolores. z̄ ad alias malas disponit passiones. ¶ Sicut post cibū est quiescendū vel nō nisi paz̄ deambulandū. vt ad stomachi fundū melius descendat cibus. Sic an̄ cibū est exercitandū: Nam calor naturalis oim̄ virtutū est instr̄m. qui an̄ est fortis digerit digerenda. expellit expellēda: z̄ humores in sui sanitate custodit ne putrescāt. Et cū ip̄e naturalis corporis calor motu vel exercitio ip̄ato p̄sucto et oibus mēbris p̄portionato fortificet̄. p̄cluditur q̄ iam omnibus supfluitatibus corporis expulsis. vt egestōe vrina p̄mittendū est an̄ cibū exercitio p̄suctū. qd̄ minus ledit ip̄atū. qd̄ daret vsq; ad lassitudis principii: et corporis aliquale calefactōem. Et qd̄ vltra p̄tendit est cā doloris iūcturaz̄ z̄ podagre. quare cessandū est ab eo: dū in corpore dolor vel fatigatio incipit. ¶ Cum quis p̄ exercitio forte sup calefact̄ fuerit bonum erit ei vt ante refectionem per horam vnam quiescat. vt corpus eius paz̄ refrigeret̄.

¶ Dubitandum est an in presenti dispositōe conueniat corporis fricatio loco exercitij. Cum ipsa fricatio trahat humores bonos et malos ad cutis superficiem. et in presenti dispositione ipsa natura sit parata pellere humores malos ad carnis et cutis superficiem. tunc iam ipsa fricatio per multiplicationem et harum pustularum augmentationem iuuaret. quod satis molestus esset. Quotidianam tamen capitis fricatio ieiuno facta stomacho cum aspero et calido panno congruit. Nisi aliqua capitis passio impediret. Talis enim fricatio cerebrum ab in cursu reumatis preseruat. et malos in eo vapores resoluit. ¶ Loco exercitij et motus. pro corporis calefactione manus brachia atque pedes in simul concuciantur. et totum corpus manibus percutere congruit ut totum calefiat corpus. et hec per duas vel tres horas ante refectionem sunt faciendae. ¶ Quies moderata in sanitate corpus preseruat. Immoderata vero corpus humectat et in frigidat supfluitatum prohibendo expulsionem et resolutionem. quia naturalem hebetat calorem

De balneo

Utendum est balneo post cibi et potus repletionem. quamuis tunc balneo corpus pinguescere faciat. Est tamen febrili opilationum et apostematum causa. et habens se. putridam: apostema. vel capitis reuma praesertim in eius principio habet vitare balneo. ¶ Frequens et immoderatus balnei usus vitandus est. praesertim longam moram in eo faciendū. Locus enim debilitat et naturales calorem. sincopim. et nauseam inducit. neruos laxat. et humores ad articulos fluere facit. ¶ Ad resoluendum supfluitates in lacertis et circa cutim aggregatas: conuenit assuetis semel vel bis in quindena ingredi balneum stupbe ad prouocandum sudorem. ¶ Balneum moderate sumptum. assuetos balneo uti a multis preseruat passionibus: maxime ascabie. pruritu. et apostematibus. et conuenientius sit ante cenam. iam in stomacho et etiam quasi in epate celebrata digestionem. vel fiat in mane ante prandium. hoc tamen tempore balneum cor et visum plus debilitat. ¶ In exitu a balneo corp⁹ a frigore est custodiendum. et post quiescendum per horam unam vel duas: et a cibo et potu abstinendum postea parum de potu et cibo est sumendum. et cibo utatur facilis digestionis: et vino debili reficiatur corpus. ¶ Verum prout cum maxima cautela stupbe et termarum balnea sunt querenda. ne ab infectis sint balnea per contactum infecta nam per contactum infecti mediate vel immediate alias inficiunt personas

De Somno et Vigilia.

In die dormire et presto post cibū sumptū. ⁊ stomacho repleto est insanū. maxie in nō cōsuetis. ga caput grauat et ad multas graues disponit passiones. Somnus plixus ac pfundus nocet. Nā reuma multiplicat. Vigilie multe vtutes debilitant. et earum indisponūt organa. ⁊ ratōem p̄urbāt: humores acutos et adustos generant. quare vitande sunt. Melior somnus est q̄ fit post cibi descēsum a stomacho. et q̄ est. vii. vel. viii. vel. ix. horarū. in diuersis t̄i p̄plexiōibus ⁊ tempibus. Transactis iam tribus vel ad minus. ii. horis post cenā dormiendū est. Latet ⁊ pectus ceteris altius locent mēbris. et bñ a frigore custodiant. Et p̄mo sup dextro latere est dormiendū. vt cibus ad stomachi fundū descēdat facilius. de inde sup sinistro latere lōgi orī t̄i tpe. vt melius digerat cibus. versus mane iterū sup dextrū voluat latus. vt a fundo stomachi expellat cibus. Super v̄trem dormire digestionē iuuat. Sed oculis nocet. In dorso dormire est periculosū. ga graues minat egritudines. Somnus q̄ fit in hora sua. vbi humores sunt scōm eq̄litate in q̄litate et quātitate est humectās. calefaciens. et naturalē vtutē in suis opatōnibus p̄fortans. ⁊ spiritus augmētans. et senib⁹ satis cōueniēs. ga humiditatē in eis est cōseruans.

De Repletōe et inanitōe.

Lum nauseatua repletio et ebrietas omni tpe sint male. B tamē tpe maxie sunt vitande. Hoc tpe nulla nature p̄suetā euacuatio est restringenda. qualiscūq; etiā fuerit. nisi immoderata esset. Que ad moderatā reducenda erit. Cōsuetas etiā relinquerē euacuatiōes est insanū. Debira enī vētris lubricitas a multis p̄seruat passionibus. Ex cibus et potib⁹ tria supfluitantū genera in hūano generant corpore. iuxta triplicē digestionem. P̄ria fecalis. q̄ p̄ fecesum expellit: Secūda aquosa q̄ p̄ yrinā. vel sudorē. vel sputū purgat: et iuuat p̄ puocancia yrinā sudorē et sputū. Tertiā fumosa q̄ p̄ fricatōem balneti et exercitiū resoluit. Et si natura nō esset fortis in egerendo iuuet p̄ artē. Ut cibo lubrico. vl̄ fructibus humidis. vel lubricis a principio mēse sumptis vel supposito clisteri vel pillis p̄munibus. vl̄ alefang. vel de aloe loto. Et in p̄riti dispositōe sanguinem abacutis ⁊ adustis mūdificando humoribus satis sunt p̄uenientes pillē de fumo terre electuarium bamech. et electuarium lenitiuum.

Harz medicinaꝝ q̄ntitas sit magna vl' parua iuxta eaz opationē
multā vl' pauca. Et iuxta corpis vires: z eratē necessario eaz q̄n-
titas est variāda. Et in his semp a debilioꝝ est icipicdū ḡda-
tim ad fortioꝝa ascēdendo. Tamen semper virtutis constantiā
considerando. ¶ De humorum hoz peccantium digestione
et euacuatiōe in regimie curatio laci⁹ habet. ¶ In consuetis z
hūoz multitudinē hūtib⁹ nō negligēda est flebotomia. Mul-
titudinē enī hūoz euacuat. Sed cu cautela fiat: ne flebotomiā
do frenū euacuet hūoz z postea furiant vel incrudent hūozes

De accidentibus anime

Uitade sunt oēs passiōes animū turbātes: vt ira cōtētio: timor.
tristitia. sollicitudo. anxietas. desperatio. pusillanimitas. odiū. i-
uidia. cogitatiōes fortes. studiū. pfundū. De omnes passiōes
corpora extermināt a naturali p̄sentiā sanitate ipediūt: grossuz
z melicuz san. generāt. q̄re uitade sunt. ¶ Gaudii etiā magnuz
z iordinata lenicia vitent. qz ipm debilitāt cor sanguine z spiri-
tu p̄uando. Etiā abiiciēda est ois imaginatio fortis de istis pu-
stulis cū timore: qz imaginatio i corpus p̄ziū fortis est imp̄mē-
do. ¶ Utendū est nūc p posse gaudio z leticia tēpatis. nā hec
corpus nō turbāt i mouēdo spirit⁹ z san. i ordinate ad extra vl'
ad intra. z in his floret animus. roborat ratio. z vires corpis re-
cupant. Auitēna. Scias qz stus augmentat vino z cibo subtili:
odorib⁹ bonis. tranquillitate gaudio. Et dimissiōe eoz q̄ tristitāt z
rixare faciūt. z remēoratōe rez amabilū. z habitare cū dilectis

De coitu.

Excessiuus z violēt⁹ coit⁹ p maxie est vitādus. quia vires corpis
minuit. z p̄cipalia debilitat mēbra. visuz z oēs iūcturas ac ner-
uos ledit. z i extremā pducit senectutē. ¶ A coitu abstinere de-
bet supealefactus. in frigidat⁹: famelicus. cibo vl' potu repletus
etiā laboribus fatigatus. z multū euacuatus: siue fluxu sangui-
nis. vl' vētris. vel vomitu: vl' sudore multo. ¶ In p̄senti etiā di-
sp̄ositiōe frequēs z excessiu⁹ coit⁹ ē vitād⁹. qz corruptas materi-
as ad exteriora monz corporis. z ad cutis superficie calidos z pu-
tridos excitat vapores. vñ corporis fetor oris z gingiuaz gene-
rat. ac pruritus z scabies i corpore multiplicat. q̄re coiter coitū
multiplicātes fetidi aut scabiosi ap̄parēt. ¶ San⁹ z in matrimo-
nio existēs z affuct⁹ coitu potest b̄ tpe eo vti tempate: dum eius
natura ab iūriseco icitat. z nō dū solū ab extriseco mouet. ¶ Et

melior hora p coitu est dū iā p̄ma z sc̄da digestiōes p̄plete fue-
rit: B̄ ē h̄l^o mane circa aurozā: ¶ Et p^o coitū ē geseccō z dormitiō

De regimine curatiuo

Hay pustulaz curatiuū regimē triplici p̄ficif iſtrumēto: diēta
sc̄z potione z cyrurgia: ¶ Diēta ad frigidū z hūidū declinet: qz
morbo p̄traria est: Uex h̄^o sit sc̄om pl^o z min^o secūduz materie
maiozem vel minozem acuitatem z siccitatem.

De aere

Tempore frigidū aer habitatiōis iſectorū fit temp^o: calido vero
ipe aer camere reb^o odoriferis frigidis alteref z iſrigidet: vt ro-
sis: violis: florib^o nenufaris: folijs z ramis populi: vitis. salicis:
quercus. Et fructib^o odoriferis: vt pomis. piris. pomis citrinis:
pomis arācijs. humectent qz spōgie i aq̄ rosaz cū aceto modico
pmixta v^l modicū d̄ sandalis v^l camphora addēdo z circa iſfir-
mi lectū suspēdant. v^l alia i camera iſrigatiōes fiāt cū aqua frī-
gida aceto pmixta. ¶ Frigidū ipe aer habitatiōis etiā cū reb^o
odoriferis nō multū calidis p̄pter pustulaz fetozē rectificet. vt
maiozana. roze marino. florib^o lauēdule. rosis. saluia mēta. z sic
de alijs odoriferis. ¶ Potest etiā ex his fieri fum^o. v^l extroficis
p̄fumo ordinatis. z nō i vile eēt si circa pustulas ex his reb^o v^l
idure v^l mirra fum^o fieret. Caput tamē iſecti a tali custodiat fu-
mo. ¶ Talis fum^o hay pustulaz fetidā virulēciā exiccat. z p̄ ea-
rū resolutiōe disponit. Uex p̄sens medic^o z astātes h̄nt videre
ne ex tali fumo ipe pustule supcalefiāt multū. ¶ Et si cōmode
fieri posset vt aer quē iſfirm^o iſpirat ad frigidū declinaret ad in-
frigidādū cor esset p̄tile. z aer iſecti corp^o t̄gēs esset temp^o
nō calidus. qz maiorē fuziā p̄uritū ac dolorē i pustulis faceret.
īp̄sas qz i corpe multiplicaret. ad corpis supficiē materiā peccā-
tē attrahēdo. ¶ Necqz aer sit frigid^o: qz pustulas a resolutiōe p̄-
hiberet. z eaz materiā ad iterioza repelleret mēbra. vñ varias
malasqz causaret passiones. ¶ Iſfectoz vestes z lintbeamia ac
alia que eoz t̄gūt corpora sepe sunt mutāda z fumo odorifero
exiccāda. Nisi tales mutationes z exiccatiōes fiāt. res iste iſecte
ac imūde ampli^o iſectū iſicerēt. qz simile additū suo simili facit
īp̄m fureze: z putridū ac fetidū tactū a putrido z fetido plus se-
tet z putrescit.

De diēta

Diēta iſectorū fit tenuis. īp̄i se n̄ repleāt cibo etiā bono. cū eoz iā
corpa malis z corruptis sint humorib^o repleta. z morbo inse sit
cronū^o. iam p̄ augmētū maloz hūoz pl^o plōgaref qz corpa nō

pura quanto magis nutriunt tanto magis ledunt ex malorum humorum
multiplicatione

De cibo.

Libus eorum facilis fit digestio. boni nutrimenti. reparatio aut paratio
ad frigidum declinat. et fit ex melioribus eorum que in regimine preseruatione
sunt notati. presertim que ad humidum et frigidum declinat. plus vel minus ut
sunt dispositio regit. Et eorum cibaria sunt alterata cum aceto pas-
sulato. vel cum alijs frigidis acetosis alterata. ut decoctione endiuife
portulace lactuce acetose scabiose quatuor seminum frigidorum maio-
rum. aut agresta vino berberis vino gnatorum succo citoniorum piro-
rum succo ribes. succo limonum succo pomorum aracie vel acetositate ci-
tri et sic de alijs ut supra in regimine preseruatione. Ualet lac acetosum
et aqua lactis. et seru caprinum in assuetis. Libaria infectorum sunt ut prius
in regimine preseruatione notata sunt. Nam que sanos a pustulis habent pre-
seruare ipsos etiam infectos habent curare. dummodo parum plus ad fri-
gidum et humidum declinet. et cum rebus acetosis plus sunt permixta. Et ea que
a sanis sunt vitanda ut in regimine preseruatione dicimus etiam infectis pustu-
lis ab ipsis est abstinentium. Et vitandum est omnis cibum ac potum. quibus in-
est portare adcuti malas et putidas materias ut sunt ficus et dactili.

De potu.

Potus fit ut in regimine preseruatione. vinum tamen plus fit lymphatus. Uel po-
tus potest esse aqua ordei vel aqua mastice vel aqua calibrata ubi non est
stiplicitas veteris. vel aqua succi vel iulep violarum cum multa aqua. vel lac
amigdalorum cum aqua ordei vel furfuris factum vel aqua decoctionis ciamoi

De alijs rebus non naturalibus

Infectus in gere degat. aut leuis se moueat de ambulando in tepato
aere vel parum ad frigidum declinat ante cibum. Et post cibum immedia-
te a forti motu abstineat. Et corporis fricatione quantum potest ab-
stineat. quia fricatio adcuti malos trahit humores. Balnea in pri-
ncipio potum ponat. sed potum statim ericcatiuus et resolutiuus balneis vti
potest. siue sint terrene appropriate siue alia balnea artificialiter
ex herbis et alijs rebus appropriatis preserta. Sono vitare longiori
et vigilias fugiat longas. Et largum et lubricum teneat veterem. Die-
ta vitare tenui se cibo vel potu non replendo. Et haudens ac letus de-
gat. absque ira furore et tristitia. Et omnes passiones animi turbantes
postponat. Et coitum omnino vitat. Et in seculis pustulis in sum-
ma saltem a principio debet vitare omnia que eorum habent corpora
calescere siue ab extrinseco siue ab intrinseco

De potionibus.

¶ Porio consistit in materie peccatis mioratōe digestiōe euacuatiōe atq; mēbroz pncipaliū pforatōe. ¶ Materie mioratio fit pmo cū eductōe materiez p̄muniū in vijs ductuū p̄tēta: Scōbo cū euacuatiōe appropatis leuib^o: Et p̄ fieri cū medicinis ill' cū qbus hūiores peccātes purgant ipas tñ dādo in miori dosi.

¶ Pro eductōe p̄muniū materiez in vijs ductuū p̄tēta: tale fit clistere lenitiū. Re. malue violarie. mercurialis blete añ M s furfuris tritici M i Lōrunde grosse ⁊ bulliāt in lb iij s aq̄ vltra p̄suptōez tertie ptis: postea fit exp̄mo foris ⁊ colatura: de q̄ acci pe lb i ⁊ vi olei violay ⁊ iij succi rub ⁊ ij salis cōis ⁊ iij misce fiat enema. ¶ Uel fiat tale clistere ⁊ fori^o Re. de decoctōe p̄scripta lb i ⁊ vi olei viol' ⁊ iij casie fistule extracte ⁊ vi elect hamech ⁊ iij salis cōis ⁊ ij s misce fit enema. ¶ Altera die p^o clistere mioratiū p̄t vari tale mioratiū. Re. casie nouiter extracte ⁊ i elec hamech ⁊ i s misce detur cū aq̄ endi^o sūi terze añ ⁊ ij mane añ cibū p̄ horas vi. ¶ Uel Re. e. lenitiui ⁊ v vel vi et dens vt supra.

¶ Uel pillay de sūo ter. ⁊ ij tro. albandiāg. añ ḡ ij misce cū syr de sūoter. si. pill' ix vel xi Et dens de mane p̄vi vel vij horas añ cibū. Post mioratiū p̄ ij vel iij dies def tale digestiū calidū mane p̄ iij vel v horas añ cibū. Re. syr de sūo ter ⁊ i syr de endi. ⁊ s aq̄ cicoree boragis bug. añ ⁊ i misce fit. haust^o. Et cōtinues p̄ iij vel v dies tale digestiū. Uel fiat tale digestiū. Re. syr de sūo ter. de bug. de borag. añ ⁊ s aq̄ scabiose sūi ter. añ ⁊ i s misce. fiat haustus: def vt sup̄. Post digestiū altera vl' ij die def tale euacuatiū. Re. e. hamech ⁊ iij. e. de succo ros ⁊ i s misce. cū syr de sūo ter. si. bol^o: quē recipe p̄ ple aut dissoluēdo ipm in aq̄ cicoree sūi ter. scabiose añ ⁊ i et fiat haustus: hunc mane añ cibū p̄ vi vl' vij horas calm̄ sumere p̄t. Uel Re. e. de p̄silio ⁊ iij diasene ⁊ ij misce. si. bolus: def vt sup̄. Uel Re. e. lenitiui ⁊ iij vel v. elect hamech ⁊ i s misce. si. bolus def vt sup̄. Uel Re. pillay de sūo ter. ⁊ i tro. alb. diāg. añ ḡ ij misce. cū syr de sūo ter. si. pill' xi et dens mane p̄ vi vl' vij hōs añ cibū. Uel Re. pillay de sūo ter. aq̄ gregariay añ ⁊ s tro alb. diāg. añ ḡ ij misce. cū syr de sūo ter. si. pill' xi et dens vi^o. Uel Re. seri capni ⁊ iij dissolue in eis diagridij a ḡnis iij vel v vsq; ad ḡ viij vel ix vt placet. et def mane calm̄ vi sup̄ p̄ vi horas añ cibū. Astās ⁊ prudēs medicus in p̄dictis laxatis p̄t addere vel minuere iuxta regionē etatē ⁊ p̄leridē ⁊ sūetu linē ⁊ v̄tūc. Has etiā medicinas medic^o sepi^o reiterare p̄t. Quia morbus ipse cronitus est ⁊

multaz materiez: Quare z tarde curatōis. Pñt etiā fieri de
 coctōes que sūt digestiue z euacuariue hoz corruptoz z ma
 loz hūoz vt infra. Re. p. unoz damascenoz numero vij vuarū
 pāstularū tamarindū añ 3 i s radic cicoree 3 ij rad fesi petros gra
 mis añ 3 i s se. anisi. fen. dauci endi. lactuce añ 3 i endiuie lactu
 ce scabiose boza. bug. sūi ter. lupuli scolop. politrici cetrach. cap.
 ve. añ 3 i s rad polipodij quercini 3 vi se. cartami agarici ppati
 añ 3 i iij rhūmi epitibi añ 3 ij s fol' sene 3 ij s floz boragis bug. vi
 olazū añ 3 i s masticeis. 3 ij ciamōi 3 i macis 3 i s añ 3 s Lōtūdāf
 pūndēda grosso mō: z scōm artē in vij lb aq bulliāt vltra p̄sup
 rōem iij p̄is: stent in infusōe p ho. xij. deinde iterū parū calefi
 ant fricent z exp̄mant fortiter z fiat colatura: de q̄ accipe 3 xvj
 et in eis dissolue syr de borag. de bug. de fu. ter. de endi. añ 3
 Jucci q. s. addulcorandū: fiat potus dulcoratus z clarificatus.
 De pñt potu potes ifecto pustulis dare mane p vi ho. añ cibū
 3 iij vl' v calidas: Et hūc potū p̄tinuare potes p v vi vl' vij dies
 Et dū parū opant tūc potes de potu isto accipe 3 iij vl' 3 iij s et
 in eis dissolue 3 i s vel 3 ij vel 3 iij de elec hamech vel de. e.
 depillio vel de diasene: Hūc potū dādo potes addere vel mī
 nuere iuxta hūius p̄stātā. Nā hic pot' singularis est in purgā
 do adustos z corruptos hūozes Puluis p̄cipalia p̄fortans
 mēbra vt ip̄a declarāt ingrediēcia Re. sp̄ez diarodon ab. e. de
 gēmis arō 3 i s pul' corall' rub karabe cinamōi castelīg rof ru añ 3 i lig
 niaf' been. al. z ru. serici crudi lap. p̄cios. ossis de corde cerui mar
 garitay añ 3 s fol' auri fini numero viii succi taberzet q. s. fiat
 pul'. Ul' p̄fectio in rotulis: dissoluēdo zuccm in aq rof scabiose
 endi' añ q. s. De isto pul' vel rotul' def ifecto mane p ii hōs
 añ cibū vel in introitu lecti coclear i vl' rotula vna. Ual' dia
 rodon ab: Triasandalū: elec. de gēmis: Lōfua rosari: violari:
 Ribes. borag. buglof. Accidēciū cura p astātē medicū ad p
 pria reducat. cap. Et sic ip̄a accidēcia cū approp̄atis curent me
 dicis. Cura formice miliaris p̄ficif potione dicta z cyrurgia
 vt aliarū pustulaz cura. Prestim in purgādo: ip̄m medicū optz
 h̄re oculi ad hūorē flicū atq; mel icum. Et valent in ea p̄scripte
 medicine. Quia ip̄a etiā de non pura colera sit.

Cyrurgia.

Lyrurgia p̄fici manuali applicatiōe ep̄thimati vnguentoz
emplastroz puluez cauterioz actualiū z potēcialiū atq; cyru-
gicōz istumētōz iuxta canōnes z regulas ad hoc ordinatas z
scdm̄ q̄ cal^o se offert sunt applicāda b^c vl' alia vt infra. ¶ Si me-
dic^o icurādo has pustulas a p̄cipio añ purgatōz z digestiōē
peccātis hūoris cū frigidis stipticis z repellētib^o i nō vlceratis.
et cū exiccātib^o z solidātib^o i vlceratis p̄cesserit videbit q̄ in B
vel in alio loco hūoris corrosio p^o corrosiōē augeri nō cessabit
sed corrodēdo de parte i parte ābulabit . ergo cuz reiterata pur-
gatiōe z digestiōe ip̄as curādo p̄cedēdū erit. ¶ Indicatione
sumpta a materia haz pustulaz que cal'a z sicca est cōpeterent
frigida z hu. qz p̄traria. tñ q̄si i p̄cipio i oibus his pustulis ap-
paret corrosio cū verulētia que exiccatiōe eget. p̄petū ergo frī-
gida z sicca. Et idicatio sumpta a corrosiōe z vlcere p̄ualet i cura
haz pustulaz idicatiōez sumptā a materia. Ideo icuratiōe harū
pustulaz pura frigida z hu. nō sunt ad ministrāda. ¶ Sed vbi
materia eēt multū z excellēt calida z sicca tūc a p̄cipio ipsius
materie feruorē rep̄mēdo licz administrare frigida z hu. cū ad-
fūctis ficcis. z sic valet nenufar lactuca portulata p̄siliū addēdo
folia rosaz rubi extremitates vitis folia plātaginis sempuue z
solatri siccū z B a p̄prietate laudaf. Nec p̄ modū ep̄thimatis vl'
fomētatiōis vl' ep̄lastri cū aliis appropriatis applicata materie
feruorē z acuitatē refrenāt z p̄hibēt ne cū multitudīe ad lesūm
fluat locū. ¶ In p̄cipio haz pustulaz q̄n nō sunt vlcerate valz
hoc empl'm Re. pul. ros plātagis corticū gnatoz farine ordeī
lēctū añ partes egle misce cū decoc. ros plātag. z modico aceto
nō foris z oleo ros fiat empl'm vl' linimētū. ¶ In circuitu haruz
pustularū vbi rubedo apparet nō obmittēda sunt vnguēta de-
fensua q̄ fieri possunt ex bolo ar. oleo ro. aceto z succis fris si
mul mixtis. ¶ Aliud adidē qd̄ potest poi sup̄ pustulas a p̄cipio
Re. farine ordeī z pul' corticū gnatoz extremitatuz vitis añ z s.
misce sil' bulliant cū decoc. rubi addēdo olei ro. z aceti nō foris
paz si. catapl'a vl' linimētū. ¶ Valet etiā i p̄cipio z augm̄to
empl'm de duob^o gnatis tritis z coctis vt sup̄. Valet etiā hoc
empl'm vel linimētū vbi timef corrosio z vlceratio. Re. farine oz
dei lupinoz añ p. egle misce. cū decoc. plātagis rubi extrema-
tū vitis ros addēdo paz olei ro. z aceti nō foris fiat empl'm vl'
linimētū. Ubi materia esset excellēter ca. sicca z acuta z locus
eēt vlcerat^o valz B empl'm i p̄cipio augm̄to z statu Re. lactuce
portul. nenufaris sempuue solatri añ M. i. extremitatuz vitis ru

bi añ \mathcal{M} s fiat ex eis empl'm vel linimētū vt sup̄. Hec valēt a p̄ci-
cipio vbi hūoꝝ maloz p̄cessit minoratio aut aliq̄lis euacuatio
vt sup̄: qz materie ca. seruoꝝē refrenāt. z locū p̄fortāt ne cū mul-
titudine ad ip̄m fluat. Laudat etiā h̄ linimētū Re. pul' ro. ru.
3. ij cupulaz glādiū sumach añ 3 i corticū ḡnatoꝝ balaustiaz añ
3 s Ex his subtilissime pul. cū oleo ro. mirino z cera modica fiat
linimētū addēdo parū aceti nō fortis. In p̄cipio z augmēto
haz pustulaz dū i eis apparet corrosio et vlceratio valz h̄ empl'm
Re. pul' lēciū excoꝛicataꝝ corticū ḡnatoꝝ añ 3 s gallaz 3 ij me-
dulle panis 3 i misce sil' cū decoc. plātagis rubi extremitatuz vi-
tis addēdo olei ro. z aceti paz nō fortis fiat empl'm vel linimētū
Et sunt q̄ addūt paz mellis p̄pter absterfionē z bñ Aliud qd̄
valet i p̄cipio augmēto z i fine haz pustulaz vlcerataꝝ Re. plū
bi vsti loti scorie ferri p̄parate tutbie p̄parate anthimonii p̄pa-
rati ceruse lote añ 3 i coralli vtriusq; camphoze añ 3 s olei ros ce
re. q. s. fi. linimētū diu i mōtario plūbeo cū pistello plūbeo terēdo

Aliud Re. litargiri nutriti 3 ij pul' p̄scriptos adde misce sil'.
in mortario plūbeo cū pistello plūbeo diu terēdo fiat linimētum

Aliud ad idē Re. pul' litargiri p̄parati ceruse lote añ 3 ij coz
ticū ḡnatoꝝ ro. ru. añ 3. i cere olei ro. añ. q. s. misce fiat linimētum

In p̄cipio z augmēto formice miliaris cū segrate zc lau-
dat: h̄ empl'm. Re. furfuris frumētū pul' arnoglossē ro. ru. añ 3 s
floy camōille. fenug. fabaz añ 3 s cū lixiuio oleo ro. z camomilli
no añ q̄ntū sufficit coquātur sil'. z fiat cataplasma. In formi-
ca vlcerata ericcātia z abstergētia debēt eē fortioꝝa q̄ i alijs vl-
ceribus. z i formica miliarī vlcerata ericcātia z abstergētia de-
bēt esse fortioꝝa q̄ i formica absoluta vlcerata. Medicus tamē
in his semp̄ debet a debilioꝝibus icipere ad fortioꝝa ascēdendo
Sic z i corrosiuīs p̄cedere debet. Laudat p̄ absterfioē z ex-
iccatioē haz pustularū vlceratarū i p̄cipio augmēti z fine pul'
thuris mixtus cū modico olei ro. z aceti nō fortis vt nō mordeat

Valēt etiā aqua vitis q̄ fluit ex ligno vitis q̄n vris zc. Valz
cinis ligni salicis mixt' cū aliq̄ rob stiptico. Valēt pul' vel suc-
cus folioꝝ basiliconis latoꝝ folioꝝ. Etiā sil' mixta valent.

Valēt pul' capitū pisciū sallitoꝝ vstorū cū vino stiptico pōtico.
vel aq̄ ligni vitis applicat' Valz sterc' ouinū cū aceto nō for-
ti mixtū. Sil' stercus vaccinū. potest fieri linimētuz ex his. valēt
enim i ericcādo has pustulas. Valēt etiā pul' talis ericcādo
pustul' illas et. phibēdo ne augmētent i corpe. Re. pul' corticis
pini calcāti añ. p. eq̄les misce cuz ol' o mirino : q. s. fi. linimentū

In formica vlcerosa corrosiua laudat puluis iste qui fortis ē

In ericcādo Re. floris eris sulfuris citrini añ pres equalcs misce
 cum vino pontico vel aqua ligni vitis. Ad idem Re. pul' gal
 le viridis immature thuris añ 3. vi. aluminis scissi mirre añ 3. iiii
 aristol. lon. et ro. añ 3. ij. vitrioli 3. i. cōficiant cum vino et si .atro
 z ericcens. Et dū placet dissoluat vn^o i aqua ro. vel plātaginis
 v^l i aqua ex ligno vitis zc. z sic applicet pustulis zc. ¶ Dū be
 pustule ad mala z corrosiua puerunt vlcera tūc ad ulcerū cor
 rosiuoz capt' reducant z cū causticis igne z ferro curent vt res
 dispositio requirit. ¶ Ne excusatum habere volo q' hic de vn
 guentis vel liminentis nihil posuerim que argētuz viuū habēt.
 Quia hec cum nō parua caustibela applicāda sunt Et eoz nocu
 mētum est sepius iuuamēto maius.

Lector hic aduerte q' has duas formicaz spēs (de quib' in
 principio) paulus sub alijs describit nominibus vt habet ratio
 sic inquit: Paulus dixit: formica z pustule appellate aforchā
 debēt hñc pustulas in pelle similes verrucis in rotūditate mag.
 quā formica h3 radicē latam z tunc penes prurium crit sensus
 qñ sensus morsus formice. Sed afrochoon h3 radicē strictam
 ita q' credet esse aliqua res suspensa.

¶ Hoc breue psiliū ex ordinatōe z iussu Illustrissimi p̄cipis z
 domini domini Philippi Lomitis Palatini Renti ducis Bava
 rie Sacri Romani Imp̄rij archidapiferi ac electoris, D. S. S.
 colēdi atq; meūēdi semp. p me Lōradum scbellig. artū z me
 dicine doctorem: hic inde ex varijs medicine auctozib' collectū
 sapiētum medicoz prudētie discutiēdum relinquo. quod si bñ
 intellectum z obseruatum fuerit. sanis in p̄seruādo. z infectis
 in curādo. ab his pustulis malis vtilitatē p̄ferre poterit multaz
 Quam concedere dignetur altissimus. Amen

Roger Washell
19 iii 2005
Frankie Edstrom
Edwin Hentze (1919-1996)

a 6 b 4

WZ
230
S322
1496

